

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2015/346

z 9. februára 2015,

ktorým sa udeľuje výnimka pre Severné Írsko, o ktorú požiadalo Spojené kráľovstvo na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov

[oznámené pod číslom C(2015) 542]

(Iba anglické znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov ⁽¹⁾, a najmä na odsek 2 tretí pododsek prílohy III k uvedenej smernici,

keďže:

- (1) Ak sa množstvo hnoja, ktoré má členský štát v úmysle každoročne aplikovať na jeden hektár, líši od množstva uvedeného v prvej vete druhého pododseku odseku 2 prílohy III k smernici 91/676/EHS a v písmene a) uvedeného pododseku, toto množstvo sa musí stanoviť tak, aby sa tým neovplyvnilo dosiahnutie cieľov uvedených v článku 1 danej smernice, a musí byť odôvodnené na základe objektívnych kritérií, ako je napríklad dlhé vegetačné obdobie a plodiny s vysokou absorpciou dusíka.
- (2) Dňa 14. decembra 2007 Komisia prijala rozhodnutie 2007/863/ES ⁽²⁾, ktorým sa udeľuje výnimka pre Severné Írsko, o ktorú požiadalo Spojené kráľovstvo na základe smernice 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov a ktorou sa povoľuje, aby sa v poľnohospodárskych podnikoch najmenej s 80 % trávnych porastov ročne na jeden hektár aplikovalo za určitých podmienok až 250 kg dusíka z maštalného hnoja.
- (3) Komisia prijala 24. februára 2011 rozhodnutie 2011/128/EÚ ⁽³⁾, ktorým sa mení rozhodnutie 2007/863/ES a výnimka sa predlžuje do 31. decembra 2014.
- (4) Výnimka udelená rozhodnutím 2007/863/ES zmeneným rozhodnutím 2011/128/EÚ sa týkala 145 poľnohospodárskych podnikov v roku 2013, čo zodpovedá približne 0,59 % celkového počtu poľnohospodárskych podnikov a 0,42 % celkovej čistej poľnohospodárskej plochy.
- (5) Spojené kráľovstvo predložilo 10. októbra 2014 Komisii žiadosť o výnimku pre región Severného Írska na základe tretieho pododseku odseku 2 prílohy III k smernici 91/676/EHS.
- (6) V súlade s článkom 3 ods. 5 smernice 91/676/EHS Spojené kráľovstvo uplatňuje na celom svojom území akčný program pre región Severného Írska.
- (7) Zo správy Komisie Rade a Európskemu parlamentu o vykonávaní smernice 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov na základe správ členských štátov za obdobie rokov 2008 – 2011 vyplýva, že v Spojenom kráľovstve, pokiaľ ide o podzemné vody, zaznamenali pre región Severného Írska všetky monitorovacie miesta strednú koncentráciu dusičnanov nižšiu ako 50 mg/l, pričom v 93 % monitorovacích miest bola zaznamenaná stredná koncentrácia dusičnanov nižšia ako 25 mg/l. Pokiaľ ide o povrchové vody, všetky monitorovacie miesta zaznamenali strednú koncentráciu dusičnanov nižšiu ako 25 mg/l.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1.

⁽²⁾ Rozhodnutie Komisie 2007/863/ES zo 14. decembra 2007, ktorým sa udeľuje výnimka pre Severné Írsko, o ktorú požiadalo Spojené kráľovstvo na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 337, 21.12.2007, s. 122).

⁽³⁾ Rozhodnutie Komisie 2011/128/EÚ z 24. februára 2011, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2007/863/ES, ktorým sa udeľuje výnimka pre Severné Írsko, o ktorú požiadalo Spojené kráľovstvo na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 51, 25.2.2011, s. 21).

- (8) Za posledných niekoľko rokov sa znížil počet hospodárskych zvierat a objem použitého chemického hnojiva. V období rokov 2008 – 2011 sa v porovnaní s rokmi 2004 až 2007 znížil počet hovädzieho dobytku o 5 %, počet hydiny o 5 % a počet oviec o 10 %, zatiaľ čo počet ošípaných sa zvýšil o 4 %. Priemerná záťaž z hnoja hospodárskych zvierat v období rokov 2008 – 2011 bola 117 kg/ha, čo predstavuje pokles o 6,4 % v porovnaní s rokmi 2004 – 2007. Priemerný prebytok fosforu v období rokov 2008 – 2011 bol 13,6 kg/ha, čo predstavuje pokles o 30,1 % v porovnaní s rokmi 2004 – 2007. Priemerný objem použitých priemyselných dusíkatých hnojív klesol o 18,4 % v období rokov 2008 – 2011 v porovnaní s rokmi 2004 – 2007. Priemerný objem použitých priemyselných fosforečných hnojív klesol o 53 % v období rokov 2008 – 2011 v porovnaní s rokmi 2004 – 2007.
- (9) V Severnom Írsku je 93 % poľnohospodárskej pôdy určených na trávne porasty. V podnikoch s trávnymi porastmi sa celkovo 42 % pôdnej plochy obhospodaruje extenzívne s mierou zaťaženia nižšou ako 1 dobyťcia jednotka na jeden hektár a nízkou mierou použitia hnojív, 37 % sa obhospodaruje v rámci agroenvironmentálnych programov a len 24 % sa obhospodaruje intenzívnejšie s mierou zaťaženia minimálne 2 dobyťcie jednotky na jeden hektár. 5 % sa využíva na poľnohospodárstvo na ornej pôde. Priemerné použitie chemického hnojiva na trávnych porastoch predstavuje 79 kg/ha dusíka a 5 kg/ha fosforu.
- (10) Severné Írsko sa vyznačuje vysokým úhrnom zrážok a prevládajúcou pôdou so zlým odvodnením. Pre slabé odvodnenie je denitrifikačný potenciál väčšiny pôd v Severnom Írsku relatívne vysoký, čím sa znižuje koncentrácia dusičnanov v pôde a následne aj množstvo dusičnanov, ktoré by sa mohli vyplavovať.
- (11) Podnebie Severného Írska, charakteristické rovnomerným rozdelením ročných zrážok počas celého roka a pomerne malým rozpätím ročných teplôt, podporuje relatívne dlhé vegetačné obdobie tráv v oblastiach, kde sa pôda aktívne obrába a obhospodaruje, ktoré sa pohybuje od 270 dní za rok v pobrežných oblastiach na východe približne do 260 dní za rok v centrálnych nížinách.
- (12) Komisia sa po preskúmaní žiadosti Spojeného kráľovstva pre región Severného Írska, po posúdení akčného programu a na základe skúseností získaných pri uplatňovaní výnimky stanovenej v rozhodnutí 2007/863/ES zmenenom rozhodnutím 2011/128/EÚ domnieva, že množstvo maštalného hnoja, ktoré navrhuje Severné Írsko, zodpovedajúce 250 kg dusíka na jeden hektár za rok, neovplyvní dosiahnutie cieľov smernice 91/676/EHS za predpokladu, že budú splnené určité prísne podmienky.
- (13) Z podporných informácií, ktoré poskytlo Severné Írsko, vyplýva, že navrhnuté množstvo 250 kg dusíka na jeden hektár ročne z maštalného hnoja v poľnohospodárskych podnikoch minimálne s 80 % trávnych porastov je odôvodnené na základe objektívnych kritérií, napr. dlhými vegetačnými obdobiami a plodinami s vysokou absorpciou dusíka.
- (14) Rozhodnutie 2007/863/ES zmenené rozhodnutím 2011/128/EÚ stráca účinnosť 31. decembra 2014. S cieľom zabezpečiť, aby príslušní poľnohospodári mohli naďalej využívať výhody vyplývajúce z uvedenej výnimky, je vhodné prijať toto rozhodnutie.
- (15) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Výboru pre dusičnany zriadeného podľa článku 9 smernice 91/676/EHS,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Výnimka, o ktorú požiadalo Spojené kráľovstvo, pokiaľ ide o Severné Írsko, listom z 10. októbra 2014 na účely povolenia vyššieho množstva maštalného hnoja, než je stanovené v prvej vete druhého pododseku odseku 2 prílohy III k smernici 91/676/EHS a v jeho písmene a), sa udeľuje s výhradou splnenia podmienok stanovených v tomto rozhodnutí.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „poľnohospodárske podniky s trávnym porastom“ sú podniky, v ktorých trávnaté plochy tvoria 80 % alebo viac z hnojenej poľnohospodárskej plochy;

2. „pasúci sa dobytok“ je hovädzí dobytok (s výnimkou jatočných teliat), ovce, jelenia zver, kozy a kone;
3. „trávnatá plocha“ je plocha s trvalým alebo dočasným trávny porastom (dočasný znamená kratší ako štyri roky);
4. „parcela“ je samostatné pole alebo zoskupenie polí, ktoré je homogénne, pokiaľ ide o plodiny, druh pôdy a spôsoby hnojenia.

Článok 3

Rozsah pôsobnosti

Toto rozhodnutie sa vzťahuje na individuálnom základe a za podmienok stanovených v článkoch 4, 5 a 6 na poľnohospodárske podniky s trávny porastom.

Článok 4

Každoročná žiadosť a záväzok

1. Poľnohospodári, ktorí chcú využiť výnimku na základe tohto rozhodnutia, predložia každoročne žiadosť príslušnému orgánu.
2. Spolu s každoročnou žiadosťou uvedenou v odseku 1 sa písomne zaviazu splniť podmienky stanovené v článkoch 5 a 6.

Článok 5

Aplikácia hnoja a iných hnojív

1. Množstvo maštalného hnoja pasúceho sa dobytky, ktoré sa každoročne aplikuje na pôdu v poľnohospodárskych podnikoch s trávny porastom vrátane aplikácie samotnými zvieratami, neprekročí množstvo hnoja obsahujúce 250 kg dusíka na hektár s výhradou splnenia podmienok stanovených v odsekoch 2 až 8.
2. Celková dávka dusíka nepresiahne predvídateľnú potrebu živín pre konkrétnu plodinu pri zohľadnení zásoby z pôdy. Celková aplikácia dusíka sa rozlišuje podľa miery zaťaženia a produktivity na plochách s trávny porastom.
3. V každom poľnohospodárskom podniku sa vedie plán hnojenia, v ktorom sa opisuje striedanie plodín na poľnohospodárskej pôde a plánovaná aplikácia hnoja a iných hnojív. Tento plán sa v poľnohospodárskom podniku vypracuje na každý kalendárny rok do 1. marca. V pláne hnojenia sú obsiahnuté aspoň tieto informácie:
 - a) plán striedania plodín, v ktorom sa musí špecifikovať plošná výmera parciel s trávnatou plochou a parciel s ostatnými plodinami v akroch vrátane náčrtu umiestnenia jednotlivých parciel;
 - b) počet hospodárskych zvierat, opis systému ustajnenia a uskladnenia vrátane dostupných kapacít na uskladnenie hnoja;
 - c) výpočet dusíka (s odpočítaním strát pri ustajnení a uskladnení) a fosforu z hnoja vyprodukovaného v poľnohospodárskom podniku;
 - d) množstvo, druh a vlastnosti hnoja vyvezeného z poľnohospodárskeho podniku alebo dovezeného do poľnohospodárskeho podniku;
 - e) predvídateľné požiadavky plodín na dusík a fosfor na každej parcele;
 - f) výsledky pôdných rozborov s vyjadrením zásoby dusíka a fosforu, ak sú k dispozícii;

- g) povaha hnojiva, ktoré sa má použiť;
- h) výpočet dávky dusíka a fosforu z maštalného hnoja aplikovaného na každú parcelu;
- i) výpočet dávky dusíka a fosforu z chemických a iných hnojív aplikovaných na každú parcelu.

Plán hnojenia sa podrobí revízii najneskôr do siedmich dní po uskutočnení akejkoľvek zmeny v poľnohospodárskych postupoch, aby sa zabezpečil súlad tohto plánu so skutočnými poľnohospodárskymi postupmi.

4. Každý poľnohospodár musí viesť evidenciu hnojenia vrátane informácií o podávaní dusíka a fosforu, ako aj o zaobchádzaní so znečistenou vodou. Táto evidencia sa predkladá príslušnému orgánu za každý kalendárny rok.

5. V prípade každého poľnohospodárskeho podniku s trávnyim porastom, v ktorom sa využíva uvedená výnimka, poľnohospodár súhlasí s kontrolou žiadosti o výnimku uvedenej v článku 4 ods. 1, ako aj s kontrolou plánu a evidencie hnojenia.

6. Každý poľnohospodár, ktorému sa udelila výnimka, vykonáva na účely presného hnojenia pravidelné rozborov obsahu dusíka a fosforu v pôde.

Odber vzoriek a rozbor sa musia vykonať najmenej raz za štyri roky v prípade každej homogénnej plochy poľnohospodárskeho podniku z hľadiska striedania plodín a pôdných charakteristík.

Na každých päť hektárov poľnohospodárskej pôdy sa vykoná aspoň jeden rozbor.

V poľnohospodárskom podniku využívajúcom výnimku musia byť dostupné výsledky rozboru pôdy, pokiaľ ide o obsah dusíka a fosforu.

7. Maštalný hnoj sa nesmie aplikovať na jeseň pred kultiváciou trávy.

8. V prípade každého poľnohospodárskeho podniku s trávnyim porastom využívajúceho výnimku poľnohospodár zabezpečí, aby bilancia fosforu vypočítaná podľa metodiky, ktorú určil príslušný orgán, neprekročila prebytok 10 kg fosforu na jeden hektár ročne.

Článok 6

Obhospodarovanie pôdy

1. Musí sa zatrávniť najmenej osemdesiat percent plochy vhodnej na aplikáciu hnoja v poľnohospodárskych podnikoch.
2. Poľnohospodári, ktorí využívajú individuálnu výnimku, vykonávajú tieto opatrenia:
 - a) plochy s dočasným trávnyim porastom sa na jar preorú;
 - b) po orbe trávy na všetkých typoch pôdy okamžite nasleduje výsadba plodín vyžadujúcich vysoké dávky dusíka;
 - c) do striedania plodín sa nezahŕňajú strukoviny alebo iné rastliny, ktoré viažu dusík zo vzduchu.
3. Druhý odsek písmena c) sa však neuplatňuje na ďatelinu na trávnych porastoch s menej ako 50 % ďateliny ani na iné strukoviny, ktoré sú podsievané trávou.

Článok 7

Iné opatrenia

Táto výnimka sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s inými právnymi predpismi EÚ v oblasti životného prostredia.

Článok 8

Monitorovanie

1. Príslušný orgán zabezpečí v každom okrese vypracovanie a každoročnú aktualizáciu máp znázorňujúcich percentuálny podiel poľnohospodárskych podnikov s trávny porastom, percentuálny podiel hospodárskych zvierat a percentuálny podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktoré sa vzťahuje individuálna výnimka, ako aj máp miestneho využívania pôdy.
2. S cieľom získať údaje o koncentráciách dusíka a fosforu v pôdnej vode, o mineralizovanom dusíku v pôdnom profile a o koncentráciách dusičnanov v podzemnej a povrchovej vode, a to v podmienkach s uplatňovaním výnimky, ako aj bez neho, sa vykonáva monitorovanie pôdy, povrchovej vody a podzemnej vody. Monitorovanie sa vykonáva na úrovni jednotlivých polí poľnohospodárskeho podniku a v rámci monitorovacích poľnohospodárskych spádových oblastí. Monitorované lokality zahŕňajú hlavné druhy pôdy, intenzity hnojenia, postupy hnojenia a plodiny.
3. Posilnené monitorovanie vody sa uskutočňuje v poľnohospodárskych spádových oblastiach, ktoré sa nachádzajú v blízkosti najcitlivejších vodných útvarov.
4. V poľnohospodárskych podnikoch využívajúcich individuálne výnimky sa vykonáva prieskum miestneho využívania pôdy, striedania plodín a poľnohospodárskych postupov. Zhromaždené informácie a údaje z rozboru živín podľa článku 5 ods. 6 a monitorovania uvedeného v odseku 2 tohto článku sa použijú na modelové výpočty rozsahu úbytku dusíka a fosforu z poľnohospodárskych podnikov, na ktoré sa vzťahuje výnimka.

Článok 9

Kontroly

1. Príslušné orgány zabezpečia, aby sa všetky žiadosti o výnimku podrobili administratívnej kontrole. Ak kontrola preukáže, že sa neplnia podmienky stanovené v článkoch 5 a 6, táto skutočnosť sa oznámi žiadateľovi. V tomto prípade sa žiadosť považuje za zamietnutú.
2. Na základe analýzy rizík, výsledkov kontrol v predošliých rokoch a výsledkov všeobecných náhodných kontrol uplatňovania právnych predpisov, ktorými sa vykonáva smernica 91/676/EHS, sa zostaví program inšpekcií v teréne. Inšpekcie v teréne v súvislosti s podmienkami stanovenými v článkoch 5 a 6 tohto rozhodnutia sa vykonajú aspoň v 5 % poľnohospodárskych podnikov využívajúcich individuálnu výnimku. Ak z overenia vyplynie nedodržanie požiadaviek, poľnohospodár je o tom informovaný. Tieto informácie sa zohľadnia pri rozhodovaní o žiadosti o výnimku v nasledujúcom roku.
3. Príslušným orgánom sa poskytnú potrebné právomoci a prostriedky na overenie plnenia podmienok uplatňovania výnimky udelennej na základe tohto rozhodnutia.

Článok 10

Predkladanie správ

Príslušné orgány predložia každý rok do júna správu obsahujúcu tieto informácie:

1. mapy znázorňujúce pre každý okres percentuálny podiel poľnohospodárskych podnikov, percentuálny podiel hospodárskych zvierat a percentuálny podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahuje individuálna výnimka, ako aj mapy miestneho využívania pôdy uvedené v článku 8 ods. 1;
2. výsledky monitorovania koncentrácií dusičnanov v podzemných a povrchových vodách vrátane informácií o vývoji kvality vody, a to za podmienok pri uplatňovaní výnimky aj bez uplatňovania výnimky, ako aj vplyv výnimky na kvalitu vody, ako sa uvádza v článku 8 ods. 2;
3. výsledky monitorovania pôdy, pokiaľ ide o koncentrácie dusíka a fosforu v pôdnej vode a o mineralizovaný dusík v pôdnom profile, a to v podmienkach s uplatňovanou výnimkou, ako aj v podmienkach bez výnimky, ako sa uvádza v článku 8 ods. 2;
4. zhrnutie a vyhodnotenie údajov získaných z posilneného monitorovania vody podľa článku 8 ods. 3;
5. výsledky prieskumu miestneho využívania pôdy, striedania plodín a poľnohospodárskych postupov podľa článku 8 ods. 4;

6. výsledky modelových výpočtov rozsahu úbytku dusíka a fosforu z poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú individuálnu výnimku, podľa článku 8 ods. 4;
7. vyhodnotenie plnenia podmienok uplatňovania výnimky na základe kontrol na úrovni poľnohospodárskych podnikov, ako aj informácií o nevyhovujúcich poľnohospodárskych podnikoch vychádzajúcich z výsledkov administratívnych kontrol a inšpekcií v teréne podľa článku 9 ods. 1 a 2.

Článok 11

Uplatňovanie

Toto rozhodnutie sa uplatňuje v kontexte SR 2014 č. 307 – *Akčného programu pre dusičnany (Severné Írsko) 2014*.

Toto rozhodnutie stráca účinnosť 31. decembra 2018.

Článok 12

Toto rozhodnutie je určené Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska.

V Bruseli 9. februára 2015

Za Komisiu
Karmenu VELLA
člen Komisie
